

M A G Y A R M E R K U R

1789-dik évfolyamban.

A Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különbös engedelmével.

Szombaton Pünkösöd-Havának - 2 dik Napján.

Külömb - különbféle tudósítások.

Nem maradtak jutalom nélkül azok a' Lengyel parasztok, a' kik a' fogságból meg-szökött 31 Török rabokat visszahozták; mert mindenik Törökért 24 forintok adtak nekik az udvartól költ parantsolat szerént, melly mindenestül tészen 744 for. Azon kívül különösen fognak meg-jutalmaztatni a' 2 Oláhok, a' kik nem akartak részesei lenni a' szökésben, hanem a' padak alá el-bujkáltak, és mihént a' többiek el-szöktek, azonnal meg-jelentették a' dolgot. Jaroszlávbán és Stanizsloában szorosabb fogságban tartatnak és a' határ-szélektől távolabb vagynak. — Gálics országban nagyon szedtetnek a' rekruták, melly dolog körül sokat fáradozik a' Lembergben lévő várőrségi Regiment; csak egyedül egy hétben hét ízben küldettek-el, hogy rekrutákat kísérjenek a' tábori fe-

L L

reg-

réghez, vagy pedig, hogy a' Lengyel kerületekből szedettek Lemberg-re hozzák.

Lengyel ország. Hová tovább mind inkább szomorúabb hírek érkeznek Ukrániából a' zenebónások felől, a' hol veszedelmések kezdenek lenni a' környüle-állások. Lubomirszky Fejedelem minden kérdezőskedés nélkül 13 párt-ütöket fel-akasztatott, és 30 Pópáknál többeket tömlőtze hányatott. Varsóba érkezett sebes izenetjében jelenti, hogy minden zürzavárok az ottani Görög Pápoknak ingerlésekből támadtának. Ezek, úgymond, a' szomszéd marketányosokkal meg-egyeztek, hogy az Ukrániaknak számokra hofszú gyilkos kéfeket és egyéb fegyvereket hozzanak. Ezen portékáknak meg-ígért bizonyos és kész pénzen való kelete elég mozdító okok valának arra, hogy ezek magokra vállalák a' fegyvereknek behordatását. Mintegy 40 meg-rakodott szekerekkel jöttek fellyül szappanok valának rakva, és alatta sok hofszú kéfek el-rejtve. De mind ez már előre el-árúztatott. Ez eránt közönetet érdemel egy Lengyel katona, a' ki valamely öreg Pópához gyóni ment, a' ki előt ki-nyilatkoztatá kivánságát, hogy a' párt-ütésben ő is akarna részes lenni, melly által az öreg Pópát oly együgyü szivefségre hozta, hogy emez a' dolognak több környül-állást meg-mondá. A' jelentésre, melyet a' katona az ő tisztségének adott róla, a' Pópa legottan fog-házba vitettetett, 's egyfzerfmind alattomban a' szükséges rendelések meg-tétettek a' gyilkos kéfeknek el-vételére, és az egész történet a' hadi kommissiónak Varsóba hírvül adattatott. A' marketányosok vagy tábori kereskedők ki-vallották, hogy az áru a' pápok által köttetett.

A' mi *Ó Gradiskai* erősfégünknek bástyáin egy Gaibia nevezetü Török Próféta vagyon el-temetve. A'

föld

föld művelésből kereste élelményét, és mind a' Török-
 kök mind pedig a' Keresztyének nagy tisztelettel vi-
 seltettek hozzája, mivelhogy közönségesen Profétának
 tekintetett lenni, az az, mivel hosszas tapasztalásaiból
 az időnek járását és a' Száva vizének ki-öntését előre
 tudta meg-jövendőlni, és sokszor más dolgot szeren-
 tésen fel-talált, némellykor még tsudákat is tett,
 mellyek töbnyire abban állának, hogy, p. o. midőn
 a' mezőn vagy az erdőben dolgozott, a' haza menő
 emberek által a' feleségének izent valamit, és annak-
 utánna rövidebb úton és febes futással meg-előzte
 azokat, és már akkor otthon vólt, midőn a' követek
 érkeztek haza. Azonban pedig, mivelhogy a' Száva
 vizének ki-öntését előre meg-mondotta vala, az e'
 mellett a' folyó víz mellett lakozó szántó vető embe-
 rek nagy hasznát vették jövendelésének, mert minden-
 kor ahoz tarthatták magokat. A' kérdésre, mikor
 gondolná, hogy meg-fogna halni, azt mondotta: én
 meg-fogok halni a' Német Császárral való háborunak
 elején, és a' Száva mellett el-temettetni, a' Száváról
 pedig azt mondotta: *Sava media moja plecha*, a'
 Száva és mellette az én temető helyem fogja a' Török
 határt el-választani a' Magyarokétul. Mind ezek az
 mondásai bé-tellyefedtek idővel. Midőn az 1683dik
 éftendőbéli Török háboru támadott vólna, intette a'
 Törököket: hogy ne hartzoljanak a' Magyarokkal,
 mert a' hadakozás a' Törökök részéről igazságtalan
 vólna, hogy a' Magyar birodalomnak belső részébe
 fognának bé-hatni, és magát a' Német Császárnak
 székes fő városát meg-szállani, de nem fognák azt
 meg-venni, hanem fele tábori seregeknek veszteségé-
 vel viszfa verettetni. — Ezen kedvetlen jövendőlés-
 re a' Törökök azonnal agyon verék, és Gseditben
 vagy a' mostani Ó Gradiskán el-temeték. A' háboru-
 nak

nak vége lévén, a' Törököknek eszékbe juta, hogy a' meg-ölettetett Prófétájoknak jövendölésfei bé-telylefedtek, és akkor kezdének néki olly tiszteletet tenni, hogy békeféségnek idejében, nem tsak a' közel való Török tartományokbul, hanem még Ásiából is a' *Hadzfik* vagy szarándokok járnak bútsúra az ő koporsójához, melly zölden festett létzekkel vagyon körülvéve és a' koporsó közepén török tsalma helyheztetve, és maig is ebben az állapotban tartatik-meg. Afzszonyi bútsúfok a' Száva vizének tulsó partján végzik-el áhitatofságokat, a' férjfiak pedig az Ó Gradiskai erőféségnek tiszttartójától engedelmet kérnek és személyesen által-jönnek minekelötte el-mennének soha el-nem mulatják, hogy a' várbéli munkákra íteltetett foglyokat meg-nem ajándékoznak. E' mostani háborus időben Száván túl a' várnak által ellenében teszik-meg szokott áhitatofságokat.

Moldva ország. Az ellenségeknak számtalan sokasága, melly ezen tartományt fenyegeté, mind szüntelen nevekede, és nem tsak az Oroszoknak bal szárnyát, hanem Kóburg Hertzeg seregét is sok ízben háborgatták. Az Oroszokra kétfszer ütöttek immár és meg verték azokat, kevés vigyázáfokat azzal büntetvén-meg az ellenségek, hogy Trembinszky Óberstert több Kozákokkal és Árnótokkal együtt el-fogák. Ez indította Karaitzay Óberstert arra, hogy Bakóbol elébb induljon, és magát ugy helyheztesse, hogy mind az országba való bé-rohanást, mind pedig az egyesült seregekre való ütést meg-gátolhassa. Illyen állást választott magának a' nevezett Óberster Már. 29 én, Faraonynál, a' hol az ellenségnek ellent-állhat, és egy úttal az Ójtosi és Gémesi pafzsuft óltalmazhatja. Hogy pedig a' Szeret folyó vizen túl is az ellenségek bé-ne üthesenek és az Oroszoknak jobb szárnya nagyobb-

jobb bátorságban lehessen, a' Fő-Strázsamester Quierwizki Ur olly helyre állíttatott, hogy az ólta az ellenségek nem bátorkodtanak azon tájékat háborgatni. Jóllehet nagy hatalommal állanak az ellenségek az Oberster Úrnak előtte, ugymint 15000 emberek egy Szerászkirral, 2 Basákkal, 2 Bin Basákkal és 1 Pulovnik Török Árnótokkal; mindazáltal nem mérésznek többé az ellenségek bellyebb a' tartományba menni. És minthogy az eleség és abrak dolgában napról napra mind inkább meg-szűkülnek, azt várhatni, hogy nem fokára a' visszsa-menetelről fognak aggodni.

Az Orosz Csaszárnának panaszszai, mellyeket meg-közelebb a' Lengyel Rendeknek eleibe-terjesztett, a' következő történet eránt tétettek: — Minekutána Bakay Zászló-tartó 73 Török rabokat jó őrizet alatt Masilkovra hozott volna és annakutána az ő 29 embereivel ismét visszsa akart volna térni, egy faluban 150 Lengyelekkel öszve akadott, a' kik nem engedték azon által-menni. Meg-kérdvén a' Lengyeleknek tisztiaktól ezen tilalomnak okát, azt vette feleletül, hogy Lubomirszky Vezér meg-parantsolta volna, hogy egy lelket se botsáfszon Lengyel országba, a' ki-magát Orosz hadi embernek vallja. Minthogy ezen feleletet még olly fenyegetések követték, hogy ha a' Bakay Zászló tartó tovább akarna menni, a' zászlókra menne a' dolog, a' zászló tartó nem akarván okot a' neheztelésre adni, visszsa fordult Masilkov felé. — A' környül-állások, mellyekben ő Felsége nagyon mostan, meg-kívánnak, a' katonaságnak kémélésére, és az eleségnek a' táborba való hordatására, hogy az út röviditefsék és a' hadi népnek ne kellestén annyit kerülnie. Minthogy pedig az Orosz hadi katonának vóltaképen nagyon ártana Kiovvál való köz-

zörségeknék félbe-szakasztatása, reményli a' Felsőleg
Császárné, hogy a' Lengyelekkel való régi jót-értel-
nek és az egyefségnek tekintetébül, a' Lengyel Kö-
zönség olly parantsolatot fog adni a' határ széleken
lévő Lengyel seregek vezérjeknek, melly szerént a'
rekrutáknak költözködését és az eleségnek és tábori
szereknek hordatását Nimirovon, Pohrebyfztzen és
Matovidlovkán által, nem fognák többé akadályoztat-
ni. — Hogy pedig Orosz ország részéről mindennek
eleje vétessék, melly kedvetlen hasonlásokra alkalm-
tóságot nyujthatna, minden igazgató hadi tiszteknek
valamint a' határ-széleken szintűgy a' tábori seregek-
nél is meg-parantsoltatott, hogy valahányszor a' szük-
ség magával hozná, hogy Orosz katonák a' Lengyel
tartományba küldettefsenek, Lengyel vezérektől elébb
engedelmet kérjenek, a' katonáknak által-járáfok eránt.
Az alább irt azt véli, hogy minden kedvetlen esetek-
nek eltávoztatására a' volna a' leg-helyesebb eszköz,
ha a' seregeknek és eleségnek a' Lengyel földön való
által-költöztetése eránt meg-határozott alku köttetnek
a' két nemzetek között. — Varsóban Ápril. 9én 1789
— Stakelberg Gróf.

A' köz hírek szerént Ápril. 22 dike vala az a'
nap' a' mellyen a' Szerviai Törökökkel kötött fegyver-
szünetnek vége lett. A' futó hírek az időtől fogva
egy ütkezetet emlegetnek, melly az ellenséges sajkák-
kal Ápril. 26án történt legyen. A' Magyar és Német
Granadérok és egynehány gyalog Regimentek Oppo-
vára mennek, és a' tábori fő szállás hihetőképpen
Nagy Betskereten fog lenni. Közönségesen ugy vo-
nattatnak - öfzve a' seregek, hogy a' Regimentek
többnyire a' Bánáti részen állandók lesznek. Azt hi-
szik, hogy a' leg-első munka, a' mellyhez fognak
ebben a' táborba-szállásban, Vég-Szendröt fogja ér-
ni.

— A' Rátsai várban V. Károlyi Regimentjének
 batalljona őrizetül vagyon. Által ellenében győ-
 zik öszve 2000 emberből álló szerviai Török se-
 g, a' melly Rátsát kívánja meg-látogatni. A' neve-
 zett őrizetnek meg parantsoltatott, hogy minden szem-
 ellátásban készen légyen, hogy vért-szomjuzó ven-
 egeit illendőképpen fogadhassa. A' vég-helyéken
 4-dik batalljona az említett Regimentnek a' leg-
 zendülésre segítségre fog-indulni.

Az Erdély országi paszszufokön az utolsó tsatázás-
 fogva Törtsváriánál, semmi hadi történetről nem
 kezték még tudósítások; noha minden paszszufokról
 nek az izenetek, mellyek bizonyosságai annak, hogy
 em fokára mindenfelől nagy lángokat fog vetni a' ha-
 tűz. Tsupa költemény az, hogy 700 Törökök a'
 Vulkáni paszszusra ütöttek volna; de nagy vesztesé-
 kkel vissza verettettek volna; holott a' Vulkán tá-
 zán, az onnét jött tudósításként, 3 láb-nyomni ma-
 gására fekszik még a' hó. A' közelebb múlt hónap-
 jén a' Törököknek jövedeleket vélvén a' mieink, a'
 vasságunk nagy sietséggel ki-indíttatott: de hamar
 utánn hírvül léve, hogy Rukurban 200 Törökök
 telenek öszve, és onnét Kimpelungába mentek. —
 Mávrojeni mostanában Plojëstben tartózkodik. Nem
 genten egy *Manifestumot* botsátott-ki, melly által a'
 szári Arnótokat és egyéb katonákat magához tsa-
 gatja. Amazoknak fogadja, hogy minden vétkeiket
 meg-bántásokat el-fogja engedni, mindnyájoknak
 edig hét forintokat ígér honaponként, a' kik ő ná-
 akarnának hadi szolgálatba állani, és azon fellyül
 jutalmat azoknak, a' kik Erdély országba bé-ütén-
 nek.

A' *Benderi* erőtségbe Silistriából 3000 Jántsárok
 tek segítségre és Akiermanba 500-ak. Ellenben
 mind

mind a' kettőből el - szöktek közel 1000 en. Bendert fzorongatja Kamenzkoy; az erősből ki - költözködött Zsidóktól meg - hallotta, hogy a valóságos őrizet mintegy 10000 legényekből és 9000ig való fegyverfogható lakosokból áll, és hogy egész esztendőre való eleséggel bírnak. Minak nintsenek; de a' helyett a' bátyák 113 nagyobb részént réz - ágyúkkal vagynak meg - rakva, és a' várbéli őrizet el - tökéltett szándékkal vagyon a' végső tsepp véreig óltalmazni magát.

A' Török feregeknek nagyobb része a' Dunának partján Szilisztrianál Bulgáriában áll, más része pedig Bosznia felé ment, hogy Laudont erős haddal várassák a' Bosznyákok. Amazoknak Oláh országból Bánátba, ezeknek pedig Horváth országba és Slavoniába ütni légyen szándékjuk. Mindazáltal a' fő városnak bátorságára minden esetben hatalmas sereg fog maradni Adrinápolynál. — Konstantzinápolyból Febr. 22én költ levelek szerént, a' Török Ministerium nem titkolhatta tovább Oszakovnak el - vesztését. A' külföldről érkezett levelek előre el - készítették a' népnek elméjét ezen szomorú hírnek hallására. Annyival inkább meg - vigasztaltattott a' nép, mivel hogy az udvari tudósítás szerént ezen erőség kö - rakásá vált, melly alatt 30000 Oroszok temettettek - el. Illyenképpen hirdette vala a' Fényes Porta Khótimnak meg - vételét. A' nép ez eránt nem csak meg - nyugodott, hanem tovább is akarja folytatni a' hadat, és a' készültek nagy iparkodással meg - tétetnek. Minden tartományokból az aranynak és ezüstnek bizonyos mennyiségét veszi az udvar, hogy pénzt verjen belőle. A' Kapitány - Basa leg - először 40 oka aranyoknak ajándékozásával kedveskedett a' portának. Oláh országnak gazdag fejedelmétől nagyobb ajándék váratik.

A' Fő Vezér Haddik Gróf tegnap el - indult Budáról a' nagy táborhoz. Mig azt igazgatni fogja, addig Vallis Gróf lépzen a' hadi Tanátsnak Préfese.